നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ആൽഫ ജി184 ഓണേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ

v.

മാഗ്നം ഇന്റർനാഷണൽ ട്രേഡിംഗ് കമ്പനി പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്

(2022–ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 4718)

2023 മെയ് 15

[ജസ്റ്റിസ് ജെ.കെ. മഹേശ്വരി, ജസ്റ്റിസ് എം.എം. സുന്ദരേഷ്]

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 1986: വകുപ്പുകൾ 12(1)(എ), 13(6) എന്നിവ – പരാതി സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമം – പ്രാതിനിധ്യ ശേഷിയില്ലാതെ നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾ സംയുക്തമായി നൽകിയ പരാതി – അതിന്റെ അനുവദനീയത – വസ്തുതകൾ പ്രകാരം, കൈവശം ലഭിക്കുന്നതിലെ കാലതാമസം, കാലതാമസത്തിനുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം, എതിർകക്ഷികൾക്കെതിരെ ഉന്നയിച്ച അധിക ആവശ്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉന്നയിച്ച് അപ്പീൽവാദിയായ ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവരുടെ അസോസിയേഷൻ എതിർകക്ഷികൾക്കെതിരെ നിരവധി ഉപഭോക്തൃ പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്തു – ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവരുടെ വ്യക്തിഗത സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾക്കൊപ്പം അപ്പീൽവാദി സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ – ഈ കോടതി സ്റ്റേ ചെയ്ത എതിർകക്ഷിയുടെ റിട്ട് ഹർജി – എന്നിരുന്നാലും, അപ്പീൽവാദിയായ അസോസിയേഷന്റെ ഉപനിയമങ്ങൾ 2012–ലെ നിയമത്തിന് അനുസൃതമല്ലെന്ന് എതിർകക്ഷി സൊസൈറ്റികളുടെ ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർക്ക് പരാതി നൽകി – വിഷയം സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാർക്ക് റഫർ ചെയ്തു – സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാർ അപ്പീൽവാദിയോട് അതിന്റെ ഉപനിയമങ്ങൾ ഭേദഗതി ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുകയും അതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ അവരുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും – രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് അപ്പീൽവാദികൾ നൽകി അപ്പീൽ – രജിസ്ട്രാർമാർക്ക് മുമ്പാകെയുള്ള വിധിനിർണ്ണയത്തിൽ, ദേശീയ കമ്മീഷൻ രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് മുമ്പാകെയുള്ള അപ്പീലിന്റെ ഫലം വരുന്നതുവരെ നടപടികൾ അനിശ്ചിത കാലത്തേക്ക് നിർത്തിവച്ചു – അതേസമയം ഉപനിയമങ്ങൾ ഭേദഗതി ചെയ്തു – അപ്പീലിലെ വിധി: വസ്തുതകൾ പ്രകാരം, ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവർ മറ്റുള്ളവരെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നില്ല – അതിൽ വിശാല പൊതുതാൽപ്പര്യം ഉൾപ്പെടുന്നില്ല – അത്തരം പരാതിക്കാർ തങ്ങൾക്കായുള്ള നിവർത്തി തേടുന്നു, അതിനപ്പുറം ഒന്നുമില്ല – അതിനാൽ, ഓർഡർ I ചട്ടം 8 സിപിസി പാലിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു ചോദ്യവുമില്ല – വകുപ്പ് 2(ബി)(i) പ്രകാരമുള്ള 'പരാതിക്കാരൻ' എന്നതിന്റെ നിർവചനത്തിൽ ഒന്നിലധികം ഉപഭോക്താക്കൾ ഉൾപ്പെടും – സത്യവാങ്മൂലം

സമർപ്പിച്ച അപ്പീൽവാദിയായ അസോസിയേഷന്റെ അംഗങ്ങൾ വകുപ്പ് 12(1)(എ)-യുടെ കീഴിൽ വരും - പരാതികൾ ഇതിനകം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട് - രജിസ്ട്രേഷൻ, ഉപനിയമങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പ്രസക്തിയില്ല - ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവർ വ്യക്തിഗത സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് - പാണ്ഡിത്യപരവും അതിസാങ്കേതികപരവുമായ സമീപനവും ഉപഭോക്തൃസംരക്ഷണം എന്ന ആശയത്തിന് തന്നെ കേടുപാടുകൾ വരുത്തും - അഞ്ച് വർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടും കേസുകൾ പുരോഗമിച്ചിട്ടില്ല - അതിനാൽ, അപവദിത ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുന്നു - ഹരിയാന രജിസ്ട്രേഷൻ ആൻഡ് റെഗുലേഷൻ ഓഫ് സൊസൈറ്റീസ് നിയമം, 2012.

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 1986 - ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 2019 - അതിന്റെ ലക്ഷ്യം - വിധി: വളരെ വഴക്കമുള്ള ഒരു നടപടിക്രമം നൽകിക്കൊണ്ട് ഫോറങ്ങളെ സമീപിക്കാൻ 2019-ലെ നിയമം ഉപഭോക്താക്കളെ സഹായിക്കുന്നു - ഇത് രാജ്യത്ത് ഉപഭോക്തൃസംരക്ഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് - ഉപഭോക്താവിനെതിരായി വ്യവസ്ഥകൾ നിർവചിക്കുന്നതിനുള്ള ഏതൊരു സാങ്കേതിക സമീപനവും നിയമനിർമ്മാണത്തിന് പിന്നിലെ ലക്ഷ്യത്തിന് വിരുദ്ധമായിരിക്കും.

നാഷണൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹർസോലിയ മോട്ടോർസ്, 2023 SCC OnLine SC 409; ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ് v. അനിൽ കുമാർ വിർമാനി (2022) 4 SCC 138 - എന്നീ കേസുകൾ ആശ്രയിച്ചു.

കേസ് നിയമ സൂചിക

(2022) 4 SCC 138 ഖണ്ഡികകൾ 18, 19 ആശ്രയിച്ചു

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2022-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 4718.

2017-ലെ ഉപഭോക്തൃ കേസ് നമ്പർ 3753-ലെ 2020-ലെ ആർ.എ. നമ്പർ 52-ലെ ന്യൂ ഡൽഹിയിലെ ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര സമിതിയുടെ 16.03.2022-ലെ വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

ഒപ്പം

2023-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പറുകൾ 329-332.

അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ നരേന്ദർ ഹുഡ, അഭിഭാഷകരായ രാഹുൽ റാത്തോഡ്, ശ്രീമതി പ്രിയഞ്ജലി സിംഗ് എന്നിവർ.

എതിർകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി അഭിഭാഷകരായ ദേബേഷ് പാണ്ഡ, വാസ് ദേവ് വർമ്മ, കനിഷ്ക് അഗർവാൾ എന്നിവർ.

കോടതിയുടെ വിധി പുറപ്പെടുവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് എം.എം. സുന്ദരേഷ്:

വസ്തുതകൾ

1. ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവർ രൂപീകരിച്ച, ഹരിയാന രജിസ്ട്രേഷൻ ആൻഡ് റെഗുലേഷൻ ഓഫ് സൊസൈറ്റീസ് നിയമം, 2012 (ഇനിമുതൽ "എച്ച്.ആർ.ആർ.എസ്. നിയമം" എന്ന് വിളിക്കുന്നു) വകുപ്പ് 6 പ്രകാരം 01.11.2017 തീയതിയിലെ സർട്ടിഫിക്കറ്റിലൂടെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഒരു അസോസിയേഷനാണ് അപ്പീൽവാദി. ഒരു ഭവന പദ്ധതിയുടെ വികസനത്തിന് മുതലപ്പെടുത്തിയ ഒരു കെട്ടിട നിർമ്മാതാവാണ് ഇതിലെ എതിർകക്ഷി. മറ്റുള്ളവയോടൊപ്പം സമ്മതിച്ച സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ഫ്ളാറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കാനും പൂർത്തിയാക്കാനുമുള്ള ബാധ്യതയിൽ എതിർകക്ഷി പരാജയപ്പെട്ടുവെന്നും, അതിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുണ്ടായ കാലതാമസത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടുവെന്നും, ഉയർത്തിയ അധിക ആവശ്യങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടും തുടക്കത്തിൽ ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ട 54 പേരെയും അതിനുശേഷം മറ്റ് ചിലരെയും പ്രതിനിധീകരിച്ച് അപ്പീൽവാദി 2017-ലെ ഉപഭോക്തൃ പരാതി നമ്പർ 3753 ഫയൽ ചെയ്തുകൊണ്ട് ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര സമിതിയെ (ഇനിമുതൽ 'ദേശീയ സമിതി' എന്ന് വിളിക്കുന്നു) സമീപിച്ചു. അതനുസരിച്ച്, ഉപഭോക്തൃ പരാതി നമ്പറുകൾ 2017-ലെ 3751, 3752, 3753, 3754, കൂടാതെ 2018-ലെ 407 എന്നിവയിൽ പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൃത്യമായി പ്രഖ്യാപിച്ച ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവരെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് അപ്പീൽവാദിയാണ് ഈ പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്യുന്നത്.

2. 2017-ലെ ഉപഭോക്തൃ പരാതി നമ്പർ 3753-ൽ 08.01.2018 തീയതി പാസ്സാക്കിയ ഇടക്കാല ഉത്തരവിന്റെ അനന്തരഫലമായി, വാദങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവരുടെ വ്യക്തിഗത സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾക്കൊപ്പം അപ്പീൽവാദിയുടെ സത്യവാങ്മൂലങ്ങളും സമർപ്പിച്ചു. ആ ഘട്ടത്തിൽ, എതിർകക്ഷി ഡൽഹി ഹൈക്കോടതി മുമ്പാകെ 2018-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സി) 3221 എന്ന പേരിൽ ഒരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്യുകയും 2017-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സി) നമ്പറുകൾ 23021-23022-ലെ 20.08.2018-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ ഈ കോടതി ഇത് തടയുകയും ചെയ്തു.

3. മേൽപ്പറഞ്ഞവ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, മറ്റുള്ളവയോടൊപ്പം അപ്പീൽവാദിയായ അസോസിയേഷന്റെ ഉപനിയമങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഉദ്ദേശ്യങ്ങളും ലക്ഷ്യങ്ങളും എച്ച്.ആർ.ആർ.എസ്. നിയമത്തിന് അനുസൃതമല്ലെന്ന് ആരോപിച്ച് എതിർകക്ഷി സൊസൈറ്റികളുടെ ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർക്ക് പരാതി നൽകി. ഗുരുഗ്രാം ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ 03.10.2018-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ വിഷയം ഹരിയാന സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാറിന് റഫർ ചെയ്തു.

4. ആറ് മാസത്തിനുള്ളിൽ ഉപ നിയമങ്ങൾ ഭേദഗതി ചെയ്യാൻ ഹരിയാന സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാർ അപ്പീൽവാദിയോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയും അത് പാലിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ ഇതിനകം അനുവദിച്ച രജിസ്ട്രേഷൻ റദ്ദാക്കാൻ ഇടയാക്കുമെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിൽ അസ്വസ്ഥനായ അപ്പീൽവാദി ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് മുമ്പാകെ അപ്പീൽ നൽകി. ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് മുമ്പാകെ നടന്ന നടപടികളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അടിസ്ഥാനപരമായി ഒന്നും സംഭവിക്കാത്തതിനാലും അതിന്റെ വാദങ്ങൾക്ക് ദോഷകരമല്ലാത്ത വിധത്തിൽ അപ്പീൽവാദി ഒരു ഭേദഗതി വരുത്തുകയും അത് 08.11.2019-ന് ഗുരുഗ്രാം ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ കൃത്യമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

5. 13.11.2019-ന് വാദം കേൾക്കുന്നത്തിനായി ദേശീയ സമിതി പരാതി പരിഗണിച്ചു. 12.02.2019-ലെ സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാറുടെ ഉത്തരവിനെക്കുറിച്ച് അറിയിച്ചതിനെ തുടർന്ന്, ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് മുമ്പാകെയുള്ള അപ്പീലിന്റെ ഫലം കാത്തുകൊണ്ട് നടപടികൾ അനിശ്ചിതകാലത്തേക്ക് അവധിക്കു വച്ചു.

6. സ്റ്റേ അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള അഭ്യർത്ഥന ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് ഭേദഗതി ചെയ്ത ഉപ നിയമങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്താൻ പരിഗണനയിലിരിക്കുന്ന 2019-ലെ 320-ാം നമ്പർ അപ്പീലിൽ അപ്പീൽവാദി ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് മുമ്പാകെ ഒരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. അപ്പീൽവാദി 2019-ലെ സി.ഡബ്ല്യു.പി. നമ്പർ 34595 എന്ന ഒരു റിട്ട് ഹർജിയും ഫയൽ ചെയ്യുകയും അതിൽ ചണ്ഡീഗഡിലെ പഞ്ചാബ്, ഹരിയാന ഹൈക്കോടതി 27.11.2019-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം ഇടക്കാല അപേക്ഷകൾ വേഗത്തിൽ തീരുമാനിക്കാൻ ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലിനോട് നിർദ്ദേശിച്ചു.

7. ഹരിയാനയിലെ രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന് മുമ്പാകെ, വകുപ്പ് രജിസ്ട്രേഷൻ റദ്ദാക്കാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യം പ്രകടിപ്പിച്ച 04.10.2019-ലെ നോട്ടിസിന്റെ ഒരു പകർപ്പിനെ ആശ്രയിച്ച് എതിർകക്ഷി ഒരു വാദം ഉന്നയിച്ചു. അതനുസരിച്ച്, ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ രജിസ്ട്രേഷൻ റദ്ദാക്കുന്നത് തടയുന്ന ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചു.

8. മേൽപ്പറഞ്ഞ വസ്തുതാപരമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, ഭേദഗതി ചെയ്ത ഉപനിയമങ്ങൾ രേഖകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനും നടപടിക്രമങ്ങൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനായി ആവശ്യപ്പെട്ട് അനന്തരഫലമായി അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ അനുവദിച്ച സ്റ്റേ ഉത്തരവിനൊപ്പം അപ്പീൽവാദി ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ അപേക്ഷ നൽകി. സമർപ്പിച്ച രേഖകൾ രേഖകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണ് ഇടക്കാല അപേക്ഷ അനുവദിച്ചത്. 2020-ലെ ആർ.എ. നമ്പർ 52-ലെ റിവ്യൂ അപേക്ഷയിലൂടെ മേൽപ്പറഞ്ഞ ഉത്തരവ് തിരിച്ചുവിളിക്കണമെന്ന് എതിർകക്ഷി ആവശ്യപ്പെട്ടു.

9. അതേത്തുടർന്ന്, ഗുരുഗ്രാം ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ 17.06.2020-ലെ ഒരു ഉത്തരവിലൂടെ, അനുവദിച്ച ആറുമാസത്തെ കാലാവധി അവസാനിച്ചു എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നേരത്തെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ ഭേദഗതികൾ നിർത്തിവച്ചു. അപ്പീൽവാദിയുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ റദ്ദാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിലും ഹരിയാനയിലെ സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാറുടെ ഉത്തരവിൽ തെറ്റുകളൊന്നുമില്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിയ ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ 2019-ലെ അപ്പീൽ നമ്പർ 320 തള്ളിക്കളഞ്ഞു.

10. സ്റ്റേ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷയോടൊപ്പം സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാറും ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലും പാസാക്കിയ ഉത്തരവുകൾ 2021-ലെ സി.ഡബ്ല്യു.പി നമ്പർ 19666-ൽ ചണ്ഡീഗഢിലെ പഞ്ചാബ്, ഹരിയാന ഹൈക്കോടതി മുമ്പാകെ ചോദ്യം ചെയ്തു. വിഷയം ഇപ്പോഴും വിധിനിർണയത്തിന് പരിഗണനയിലിരിക്കുകയാണെങ്കിലും നിലവിൽ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നുമില്ല.

11. ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ, ഹൈക്കോടതി മുമ്പാകെ വിധിനിർണ്ണയത്തിനായി പരിഗണനയിലിരിക്കുന്ന ഹരിയാന രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന്റെ 07.09.2021-ലെ ഉത്തരവിനെ ആശ്രയിച്ച് റിവ്യൂ അപേക്ഷയിൽ എതിർകക്ഷി ഒരു അധിക സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചു. അതുപോലെ, റിട്ട് ഹർജി, സ്റ്റേ അപേക്ഷ എന്നിവ പരിഗണനയിലിരിക്കുകയാണെന്ന് ദേശീയ കമ്മീഷന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അപ്പീൽവാദിയും ഒരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. അപവദിത ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം, ഇടക്കാല അപേക്ഷകൾക്കൊപ്പം എല്ലാ കാര്യങ്ങളും റിട്ട് ഹർജിയിൽ ഉചിതമായ ഉത്തരവുകൾക്കായി നിറുത്തിവച്ചിരുന്നു. ദേശീയ കമ്മീഷൻ പാസാക്കിയ മേൽപ്പറഞ്ഞ ഉത്തരവുകൾ റദ്ദാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടാണ് നിലവിലെ അപ്പീലുകൾ കോടതി മുമ്പാകെ ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

സമർപ്പണങ്ങൾ

12. അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ നരേന്ദ്ര ഹുഡയെയും എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ ദേബേഷ് പാണ്ഡയെയും കേട്ടു.

13. നിയമപരമായ പരിഹാരം തേടുന്നതിൽ നിന്ന് അപ്പീൽവാദിയെ തടയുന്നതിൽ എതിർകക്ഷി പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണെന്ന് അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചു. 2017-ൽ ഫയൽ ചെയ്ത പരാതികളിൽ യോഗ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇതുവരെയും വിധിനിർണ്ണയിച്ചിട്ടില്ല. റിട്ട് ഹർജി പരിഗണനയിലിരിക്കുന്നു എന്നതിന് ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പിലുള്ള നടപടികളുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. അപ്പീൽവാദിയുടെ അംഗങ്ങൾക്കെതിരെ പൊതുവിൽ പൊതുജനങ്ങളുടെ താൽപ്പര്യം ഉയർത്തിക്കാട്ടാൻ ശ്രമിക്കുന്നതുപോലെയല്ല ഇത്. ഏതായാലും, ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവർ വ്യക്തിഗത സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചതിനാൽ, കാര്യങ്ങൾ അനിശ്ചിതകാലത്തേക്ക് അവധിക്കു വയ്ക്കുന്നതിൽ ദേശീയ കമ്മീഷൻ തെറ്റ് ചെയ്തു.

14. അപ്പീൽവാദി ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങളിൽ പൊരുത്തക്കേടുണ്ടെന്ന് എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. അപ്പീൽവാദിയായ അസോസിയേഷന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിലനിൽക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, പരാതി തന്നെ നിലനിർത്താൻ കഴിയില്ല. ഒരു വ്യക്തിഗത പരാതി ഏറ്റെടുക്കാമെന്ന് കരുതിയാലും, ഫോറം ഒരു ജില്ലാ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷനായിരിക്കും. സംസ്ഥാന രജിസ്ട്രാറും രജിസ്ട്രാർ ജനറലും പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകൾക്ക് ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതി ഒരു സ്റ്റേയും നൽകാത്തതിനാൽ, അപവദിത ഉത്തരവുകളിൽ വൈകല്യമില്ല.

ചർച്ച

15. ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 1986; 1986-ലെ 68 (ഇനിമുതൽ "1986-ലെ നിയമം" എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു), ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 2019; 2019-ലെ 35 (ഇനിമുതൽ "2019-ലെ നിയമം" എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു) എന്നിവയ്ക്ക് പ്രശംസനീയമായ ലക്ഷ്യമുണ്ട്. വളരെ വഴക്കമുള്ള നടപടിക്രമം നൽകിക്കൊണ്ട് ഫോറങ്ങളെ സമീപിക്കാൻ 2019-ലെ നിയമം ഉപഭോക്താക്കളെ സഹായിക്കുന്നു. രാജ്യത്ത് ഉപഭോക്തൃവാദത്തെ/ഉപഭോക്തൃസംരക്ഷണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനാണ് ഇത് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഉപഭോക്താവിനെതിരായി വ്യവസ്ഥകൾ നിർവചിക്കുന്നതിനുള്ള ഏതൊരു സാങ്കേതിക സമീപനവും നിയമനിർമ്മാണത്തിന് പിന്നിലെ ലക്ഷ്യത്തിന് വിരുദ്ധമായിരിക്കും. **നാഷണൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ഹർസോലിയ മോട്ടോഴ്സ്,** 2023 2023 SCC

OnLine SC 409, കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ സമീപകാല തീരുമാനത്തെ ആശ്രയിക്കാൻ കോടതി ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

> "21. 1986-ലെ നിയമം ഒരു സാമൂഹിക നേട്ടത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള നിയമനിർമ്മാണമാണ്, അതിനാൽ, നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നിർവചിക്കുമ്പോൾ കോടതി ക്രിയാത്മകമായ ഉദാരമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നിയമനിർമ്മാണ ഉദ്ദേശ്യം നിർണ്ണയിക്കാൻ ഉപയോഗപ്രദമായ സഹായം നൽകാൻ കഴിയുന്ന 1986-ലെ നിയമത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ നിന്ന് ആരംഭിക്കുമ്പോൾ, ഉപഭോക്താക്കളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായാണ് ഇത് നടപ്പിലാക്കിയത്. "സംരക്ഷണം" എന്ന വാക്കിന്റെ ഉപയോഗം നിയമ നിർമ്മാതാക്കളുടെ മനസ്സിൽ എന്തായിരുന്നുവെന്ന് മനസിലാക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു. ആമുഖത്തിന് ഒരു വ്യവസ്ഥയുടെ ലളിതമായ അർത്ഥം നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന സ്ഥിരീകരിക്കപ്പെട്ട നിയമത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാതെ ഈ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ വിശദമായി ശ്രമിക്കുന്ന വിവിധ നിർവചനങ്ങളും വ്യവസ്ഥകളും ഇതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടതുണ്ട്.
>
> 22. വാസ്തവത്തിൽ, വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ സാധാരണ നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള പ്രതിവിധി മിഥ്യാധാരണയായിത്തീർന്ന അത്തരം തെറ്റുകളിൽ നിന്ന് സാധാരണക്കാരനെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെ ദീർഘകാല ആവശ്യം നിയമം നിറവേറ്റുന്നു. പ്രസ്താവിക്കേണ്ടാത്ത കാരണങ്ങളാൽ നിയമം നടപ്പാക്കേണ്ട സംവിധാനം ഒന്നുകിൽ നീങ്ങുന്നില്ല അല്ലെങ്കിൽ ഫലപ്രദമല്ലാത്തതും കാര്യക്ഷമമല്ലാത്തതുമായ രീതിയിൽ നീങ്ങുന്നതിനാൽ ഉപഭോക്താക്കളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനും ഇടപെടാനും സ്റ്റേറ്റിനെ അനുവദിക്കുന്ന വിവിധ നിയമനിർമ്മാണങ്ങളും നിയന്ത്രണങ്ങളും നിഷ്കളങ്കരായവരുടെ അഭയസ്ഥാനമായി മാറിയിരിക്കുന്നു.
>
> 23. കമ്പോള സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയിൽ നേരിട്ട് പങ്കെടുക്കാൻ ഉപഭോക്താവിനെ പ്രാപ്തനാക്കുന്നതിലൂടെ സമൂഹത്തിന്റെ ക്ഷേമം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലാണ് നിയമത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം. "ഉപഭോക്താവ്", "സേവനം", "വ്യാപാരി", "അന്യായമായ വ്യാപാര സമ്പ്രദായം" തുടങ്ങിയ വിവിധ നിർവചനങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മപരിശോധന സൂചിപ്പിക്കുന്നത് നിയമനിർമ്മാണസഭ നിയമത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും വ്യാപ്തിയും വിപുലീകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണ്. ഈ നിർവചനങ്ങൾ ഓരോന്നും രണ്ട് ഭാഗങ്ങളായാണ്, ഒന്ന് വിശദീകരണപരവും മറ്റൊന്ന് ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും. വിശദീകരണപരമോ പ്രധാനമോ ആയ ഭാഗം തന്നെ അതിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിൽ

അല്ലാത്തപക്ഷം അതിന്റെ സ്വാഭാവിക പ്രാധാന്യത്തിന് അതീതമായ കാര്യങ്ങൾ വിശാലമാക്കാൻ അതിന്റെ വിശാലമായ വ്യാപ്തിയെ വ്യക്തമായി സൂചിപ്പിക്കുന്ന വ്യാപ്തിയുടെ പദപ്രയോഗങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

24. 1986-ലെ നിയമം ഒരു സാമൂഹിക നേട്ടത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള നിയമനിർമ്മാണമായതിനാൽ ഇതിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം നേടുന്നതിന് ഉപഭോക്താവിന് അനുകൂലമായി കണക്കാക്കേണ്ടതുണ്ട്. വ്യവസ്ഥകളുടെ ഭാഷയോട് അക്രമം കാണിക്കാതിരിക്കാനും നിയമനിർമ്മാണം ശ്രമിക്കുന്ന ലക്ഷ്യത്തിന് വിരുദ്ധമാകാതിരിക്കാനും വിധേയമായി ഒരു ക്രിയാത്മക സമീപനം സ്വീകരിക്കുക എന്നതാണ് അത്തരം ഒരു നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നിർവചിക്കുമ്പോൾ കോടതി/കമ്മീഷന്റെ പ്രാഥമിക കടമ."

16. ഇപ്പോഴത്തെ പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്ത 1986-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(ബി) "പരാതിക്കാരൻ" എന്ന വാക്ക് നിർവചിക്കുന്നു. വിശാലവും സമഗ്രവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ അർത്ഥവും വ്യാഖ്യാനവും ആവശ്യമുള്ള ഇത് തീർച്ചയായും ഉദാഹരണാത്മക സ്വഭാവമുള്ളതാണ്. പരാതി നൽകേണ്ട രീതി വ്യക്തമാക്കുന്ന 1986-ലെ നിയമത്തിലെ 12-ാം വകുപ്പും സമാനമാണ്. പ്രസക്തമായ വ്യവസ്ഥകൾ കോടതി രേഖപ്പെടുത്തും:

"2. **നിർവചനങ്ങൾ.** -

(1) ഈ നിയമത്തിൽ, സന്ദർഭം മറ്റുവിധത്തിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ -

XXX XXX XXX

(ബി) "പരാതിക്കാരൻ" എന്നാൽ -

(i) ഒരു ഉപഭോക്താവ്; അല്ലെങ്കിൽ

(ii) 1956-ലെ കമ്പനി നിയമം (1956-ലെ 1) പ്രകാരമോ തൽക്കാലം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമപ്രകാരമോ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും സന്നദ്ധ ഉപഭോക്തൃ അസോസിയേഷൻ; അല്ലെങ്കിൽ

(iii) കേന്ദ്ര സർക്കാർ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും സംസ്ഥാന സർക്കാർ; അല്ലെങ്കിൽ

(iv) ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾ ഉള്ള ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾ;

(v) ഒരു ഉപഭോക്താവ് മരണപ്പെട്ടാൽ, പരാതി നൽകുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരാവകാശിയോ നിയമപരമായ പ്രതിനിധിയോ.

12. **പരാതി നൽകേണ്ട രീതി.**

(1) വിറ്റതോ വിതരണം ചെയ്തതോ അല്ലെങ്കിൽ വിൽക്കാമെന്നോ വിതരണം ചെയ്യാമെന്നോ സമ്മതിക്കുന്നതോ ആയ ഏതെങ്കിലും സാധനങ്ങളുമായി അല്ലെങ്കിൽ നൽകിയതോ നൽകാമെന്ന് സമ്മതിക്കുന്നതോ ആയ ഏതെങ്കിലും സേവനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു ജില്ലാ ഫോറത്തിൽ താഴെപ്പറയുന്നപോലെ ഒരു പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാം –

(എ) അത്തരം സാധനങ്ങൾ വിറ്റതോ വിതരണം ചെയ്തതോ അല്ലെങ്കിൽ വിൽക്കാമെന്നോ വിതരണം ചെയ്യാമെന്നോ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം സേവനം നൽകിയിട്ടുള്ളതോ നൽകാമെന്ന് സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതോ ആയ ഉറപ്പ് ലഭിച്ച ഉപഭോക്താവ്;

(ബി) അത്തരം സാധനങ്ങൾ വിറ്റതോ വിതരണം ചെയ്തതോ അല്ലെങ്കിൽ വിൽക്കാമെന്നോ വിതരണം ചെയ്യാമെന്നോ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം സേവനം നൽകിയിട്ടുള്ളതോ നൽകാമെന്ന് സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതോ ആയ ഉറപ്പ് ലഭിച്ച ഉപഭോക്താവ് അത്തരം അസോസിയേഷനിൽ അംഗമാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും ഏതെങ്കിലും അംഗീകൃത ഉപഭോക്തൃ അസോസിയേഷൻ.

(സി) ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ, ജില്ലാ ഫോറത്തിന്റെ അനുമതിയോടെ, അങ്ങനെ താൽപ്പര്യമുള്ള എല്ലാ ഉപഭോക്താക്കളുടെയും പേരിൽ അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ നേട്ടത്തിനായി ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾ; അല്ലെങ്കിൽ

(ഡി) ഒന്നുകിൽ അതിന്റെ വ്യക്തിഗത ശേഷിയിലോ അല്ലെങ്കിൽ പൊതുവായി ഉപഭോക്താക്കളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങളുടെ പ്രതിനിധിയായോ കേന്ദ്ര സർക്കാരോ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ.

(2) ഉപവകുപ്പ് (1) പ്രകാരം ഫയൽ ചെയ്യുന്ന ഓരോ പരാതിക്കും അതോടൊപ്പം അത്തരം ഫീസും നിർദ്ദിഷ്ട രീതിയിൽ അടയ്ക്കേണ്ടതുമായിരിക്കും.

(3) ഉപവകുപ്പ് (1) പ്രകാരം പരാതി ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ജില്ലാ ഫോറത്തിന്, ഉത്തരവിലൂടെ, പരാതി തുടരാൻ അനുവദിക്കുകയോ നിരസിക്കുകയോ ചെയ്യാം:

എന്നാൽ പരാതിക്കാരന് വാദം കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരം ഒരു പരാതി നിരസിക്കാൻ പാടില്ല: കൂടാതെ, പരാതി ലഭിച്ച തീയതി മുതൽ ഇരുപത്തൊന്ന് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പരാതിയുടെ സ്വീകാര്യത സാധാരണയായി തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) ഉപവകുപ്പ് (3) പ്രകാരം ഒരു പരാതി സ്വീകരിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നിടത്ത് ജില്ലാ ഫോറത്തിന് ഈ നിയമപ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള രീതിയിൽ പരാതിയുമായി മുന്നോട്ട് പോകാം:

എന്നാൽ, ജില്ലാ ഫോറം ഒരു പരാതി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അത് മറ്റേതെങ്കിലും കോടതിയിലേക്കോ ട്രൈബ്യൂണലിലേക്കോ തൽക്കാലം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിന് കീഴിലോ രൂപീകരിച്ച ഏതെങ്കിലും അധികാരിയിലേക്കോ മാറ്റാൻ പാടുള്ളതല്ല.

വിശദീകരണം. – ഈ വകുപ്പിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനായി "അംഗീകൃത ഉപഭോക്തൃ അസോസിയേഷൻ" എന്നാൽ 1956-ലെ കമ്പനി നിയമം അല്ലെങ്കിൽ തൽക്കാലം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും സന്നദ്ധ ഉപഭോക്തൃ അസോസിയേഷൻ എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്.

13. **പരാതി സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമം. –**

(1) ജില്ലാ ഫോറം, ഒരു പരാതി സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ, അത് ഏതെങ്കിലും ചരക്കുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിൽ,

XXX XXX XXX

(6) പരാതിക്കാരൻ വകുപ് 2-ലെ ഉപവകുപ്പ് (1)-ലെ ഖണ്ഡം (ബി)-യുടെ ഉപഖണ്ഡം (iv)-ൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ഉപഭോക്താവാണെങ്കിൽ, ഒരു അന്യായത്തിനോ ഉത്തരവിനോ ഉള്ള ഓരോ റഫറൻസും പരാതിയിലേക്കോ അതിലെ ജില്ലാ ഫോറത്തിന്റെ ഉത്തരവിലേക്കോ ഉള്ള റഫറൻസായി കണക്കാക്കപ്പെടുമെന്ന പരിഷ്കരണത്തിന് വിധേയമായി 1908-ലെ സിവിൽ സിവിൽ നടപടി ക്രമത്തിലെ (1908-ലെ 5) ഒന്നാം പട്ടികയിലെ ഓർഡർ I-ലെ ചട്ടം 8-ലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമാകും."

17. മേൽപ്പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥകളുടെ സംയോജിത വ്യാഖ്യാനത്തിൽ, 1986-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(1)(ബി)(i) "ഉപഭോക്താക്കൾ" എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. 1986-ലെ

നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2-ലെ ഉപവകുപ്പ് (1)(ബി)(i), ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾ ഉള്ള ഉപവകുപ്പ് (1)(ബി)(iv)-നേക്കാൾ വ്യക്തവും വ്യത്യസ്തവുമായ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്. 1986-ലെ നിയമത്തിലെ 12-ാം വകുപ്പിലെ ഉപവകുപ്പ് (1)(സി) മാത്രം ഒരു പരാതി സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ പരിഗണിക്കുന്ന 1986-ലെ നിയമത്തിലെ 13-ാം വകുപ്പിലെ (6)-ാം ഉപവകുപ്പിനൊപ്പം വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മറ്റ് പൊതുജനങ്ങളെ മൊത്തത്തിൽ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന ഒരു വാദിയെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്ന 1908-ലെ സിവിൽ നടപടി ക്രമത്തിലെ (ഇനിമുതൽ "സിപിസി" എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു) ഓർഡർ I റൂൾ 8 പ്രയോഗിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത 1986-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(സി) പ്രകാരമുള്ള പരാതി ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു കേസിൽ മാത്രമേ ആവശ്യമുള്ളൂ. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, സമാനമായ പരാതിക്കാർ സംയുക്തമായി അതേ നിവർത്തി ആവശ്യപ്പെട്ട് പരാതി നൽകുമ്പോൾ അതിന് ഒരു പ്രയോഗവും ഇല്ല. അത്തരമൊരു സാഹചര്യത്തിൽ, വലിയ പൊതുതാൽപ്പര്യമില്ലാത്തപ്പോൾ പ്രത്യേകിച്ചും, അവ മറ്റുള്ളവരെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നില്ല എന്നതിനാൽ ഓർഡർ I ചട്ടം 8 സിപിസി പാലിക്കുന്ന ചോദ്യം ഉയരുന്നില്ല. അത്തരം പരാതിക്കാർ തങ്ങൾക്കായി നിവർത്തി തേടുന്നു, അതിനപ്പുറം ഒന്നുമില്ല.

18. 2019-ലെ നിയമത്തിൽ മുമ്പത്തെ നിയമത്തിൽ കണ്ടെത്തിയതിന് സമാനമായ വ്യവസ്ഥകൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ വ്യവസ്ഥകൾ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട്, **ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ് v. അനിൽ കുമാർ വിർമാനി** (2022) 4 SCC 138 കേസിൽ ഈ കോടതി ഇനിപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ വിധിച്ചു:

> **"35. ഒന്നിൽ കൂടുതൽ ഉപഭോക്താക്കൾ ഉള്ളിടത്ത്, പരാതി വിഷയത്തിൽ താൽപ്പര്യമുള്ള എല്ലാ ഉപഭോക്താക്കൾക്കും വേണ്ടിയോ അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രയോജനത്തിനോ വേണ്ടിയല്ലെങ്കിൽ പോലും, സിപിസി ഓർഡർ 1 ചട്ടം 8 മാത്രമേ ആശ്രയിക്കാവൂ എന്ന വാദത്തിന് സാധ്യതയില്ലെന്ന് മുകളിൽ പറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥകൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചാൽ വ്യക്തമാകും. "നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾക്ക്" അല്ലാത്ത "കുറച്ച് ഉപഭോക്താക്കൾക്ക്" മാത്രമേ ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ളൂ എന്ന കേസുകൾ ഉണ്ടാകാം. ഈ കുറച്ച് ഉപഭോക്താക്കൾ ഒരുമിച്ച് ചേരുന്നതും സംയുക്ത പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതും വിലക്കുന്ന ഒന്നും നിയമത്തിൽ ഇല്ല. ഒരു സംയുക്ത പരാതി പ്രതിനിധി ശേഷിയിൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു പരാതിയിൽ നിന്ന് വിഭിന്നമായി നിലനിൽക്കുന്നു. വകുപ്പ് 35(1)(സി)-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ആകർഷിക്കുന്നതിന്, ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന പരാതി ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് വേണ്ടിയോ അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രയോജനത്തിന്**

വേണ്ടിയോ ആയിരിക്കണം. ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള വളരെ കുറച്ച് ഉപഭോക്താക്കൾ മാത്രമുള്ളിടത്ത്, അവർക്ക് ഒരുമിച്ച് ചേരാനും ഒരൊറ്റ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാനും കഴിയില്ല, മറിച്ച് സ്വതന്ത്രവും വേറിട്ടതുമായ പരാതികൾ മാത്രമേ ആശ്രയിക്കാവൂ, എന്നല്ല ഇതിനർത്ഥം.

36. വകുപ്പ് 2(5)(i) "ഒരു ഉപഭോക്താവ്" എന്ന പ്രയോഗം ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നത് ശരിയാണ്. വകുപ്പ് 2(5)(i)-ൽ വരുന്ന "എ" എന്ന സ്വരാക്ഷരവും "ഉപഭോക്താവ്" എന്ന വാക്കും ഒന്നിലധികം വ്യക്തികളെ ഒഴിവാക്കുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ, വകുപ്പ് 2(5)(vi) വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ അത് വിനാശകരമായ അനന്തരഫലത്തിന് കാരണമാകും. വകുപ്പ് 2(5)(vi) ഒരു ഉപഭോക്താവിന്റെ മരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, "അവന്റെ നിയമപരമായ അനന്തരാവകാശിയോ നിയമപരമായ പ്രതിനിധിയോ" പരാതിക്കാരനായിരിക്കുമെന്ന് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. "നിയമപരമായ അനന്തരാവകാശി", "നിയമപരമായ പ്രതിനിധി" എന്നീ വാക്കുകൾ "നിയമപരമായ അനന്തരാവകാശികൾ", "നിയമപരമായ പ്രതിനിധികൾ" എന്നിവയെ അർത്ഥമാക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, വ്യവസ്ഥയുടെ അർത്ഥവത്തായ വ്യാഖ്യാനം ഉണ്ടാകില്ല.

37. 1897-ലെ ജനറൽ ക്ലോസസ് നിയമം വകുപ്പ് 13(2) പ്രകാരം, വിഷയത്തിലോ സന്ദർഭത്തിലോ പ്രതികൂലമായ എന്തെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിൽ, എല്ലാ കേന്ദ്ര നിയമങ്ങളിലും നിയന്ത്രണങ്ങളിലും ഏകവചനത്തിലെ വാക്കുകൾ ബഹുവചനവും തിരിച്ചും ഉൾപ്പെടുത്തണം. 2019-ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(5) അല്ലെങ്കിൽ 35(1)(സി) അല്ലെങ്കിൽ 38(11) എന്നിവയുടെ വിഷയത്തിലോ സന്ദർഭത്തിലോ പ്രതികൂലമായ ഒന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ കോടതിക്ക് കഴിയില്ല.

38. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു റെസിഡൻഷ്യൽ അപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ സംയുക്തമായി അല്ലെങ്കിൽ മാതാപിതാക്കളും കുട്ടിയും സംയുക്തമായി വാങ്ങുന്ന ഒരു സാഹചര്യം നമുക്ക് കണക്കാക്കാം. നിർമ്മാതാവിനെതിരെ എന്തെങ്കിലും പരാതിയുണ്ടെങ്കിൽ ഇരുവർക്കും സംയുക്തമായി പരാതി നൽകാൻ അർഹതയുണ്ട്. അത്തരം പരാതി വകുപ്പ് 35(1)(സി)-യുടെ കീഴിൽ വരില്ല, മറിച്ച് വകുപ്പ് 35(1)(എ)-യുടെ കീഴിൽ വരും. ഒറ്റ ഉപഭോക്താവല്ല പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നത് എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അത്തരം പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്ന വ്യക്തികളെ വകുപ്പ് 2(5)(i)-ൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയില്ല. വകുപ്പ് 38(11)-നൊപ്പം വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന സിപിസി ഓർഡർ 1 ചട്ടം 8-ന്റെ പ്രയോഗം ആകർഷിക്കുന്ന വകുപ്പ് 2(5)(v)-ന് കീഴിൽ വരുന്ന വ്യക്തികൾ നൽകുന്ന ഒന്നായും ഇതിനെ കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ല.

39. അതിനാൽ, വകുപ്പ് 35(1)-നൊപ്പം വായിക്കുന്ന വകുപ്പ് 2(5) വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനുള്ള ശരിയായ മാർഗം ഇപ്രകാരമാണ്: ഒരു പരാതി നൽകുന്നത്:-

(i) **ഒരൊറ്റ ഉപഭോക്താവ്;**

(ii) **ഒരു അംഗീകൃത ഉപഭോക്തൃ സംഘടന മുഖേന;**

(iii) **ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ളതോ അല്ലാത്തതോ ആയ മറ്റ് ഉപഭോക്താക്കളെ പ്രതിനിധീകരിക്കാതെ സ്വന്തം പരാതികൾക്ക് പരിഹാരം തേടുന്നതിന് ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾ സംയുക്തമായി;**

(iv) **നിരവധി ഉപഭോക്താക്ക് വേണ്ടി അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രയോജനത്തിനായി ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾ; കൂടാതെ**

(v) **കേന്ദ്ര സർക്കാർ, കേന്ദ്ര അധികാരി അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാന അധികാരി.**

40. ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ വകുപ്പ് 100-ന്റെ യോഗ്യതയാൽ തൽക്കാലം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് പുറമേയാണെന്നും അവഹേളനപരമല്ലെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. പരാതിയെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്നതിന് കമ്മീഷൻ പിന്തുടരേണ്ട നടപടിക്രമങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന 38-ാം വകുപ്പ് പോലും സിപിസിയുടെ വ്യവസ്ഥകളുടെ പ്രയോഗത്തെ വ്യക്തമായി ഒഴിവാക്കുന്നില്ല. വകുപ്പ് 38-ലെ ഉപവകുപ്പ് (9), (11), (12) എന്നിവ സിവിൽ നടപടി ക്രമത്തിലെ ചില വ്യവസ്ഥകളെ മാത്രമേ പ്രത്യേകമായി പരാമർശിക്കുന്നുള്ളുവെങ്കിലും, ഒന്നിലധികം വ്യക്തികളെ ഒരു അന്യായത്തിൽ വാദിയായി ചേരാൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്ന ഓർഡർ 1 ചട്ടം 1-ന് പിന്നിലെ തത്വം വ്യക്തമായി ഒഴിവാക്കിയിട്ടില്ല.

41. അതിനാൽ, ഈ കേസിൽ ദേശീയ കമ്മീഷൻ തെറ്റായിരുന്നെങ്കിലും, സിപിസി ഓർഡർ 1 ചട്ടം 8-നൊപ്പം വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന വകുപ്പ് 35(1)(സി) പ്രകാരം ഒരു അപേക്ഷ അനുവദിക്കുന്നതിലെ പ്രത്യേകമായ വസ്തുതകളിലും സാഹചര്യങ്ങളിലും, എതിർകക്ഷികൾ സമർപ്പിച്ച പരാതി തന്നെ തള്ളിക്കളയാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണെന്ന് ഇതിനർത്ഥമില്ല. എതിർകക്ഷികൾ നൽകിയ പരാതി വാങ്ങിയ 1134 പേർക്ക് വേണ്ടി പ്രാതിനിധ്യ ശേഷിയിലുള്ള പരാതി ആയല്ല മറിച്ച് സംയുക്ത പരാതിയായി കണക്കാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇവിടെ ഇടപെടുന്നവരെപ്പോലുള്ള മറ്റ് ഫ്ളാറ്റുകൾ വാങ്ങിയവർക്ക് അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഉപഭോക്തൃ പരാതിയിൽ കക്ഷികളായി ചേരാം. വാസ്തവത്തിൽ, അപവദിത ഉത്തരവിന് [അനിൽ കുമാർ വിർമാനി v. ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ്, 2021 SCC OnLine NCDRC 417] അനുസ്യൂതമായി, പരസ്യങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നും ഇന്റെർവീനർമാർ ഇതിനകം

തന്നെ ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ കക്ഷി ചേർക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഇന്റെർവീനർമാർ പറയുന്നു. കക്ഷി ചേർക്കപ്പെടാൻ അവർക്ക് അവകാശമുണ്ട്."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

19. **ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപരാമർശം) കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ തീരുമാനം പരിഗണിച്ച്, സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ച അപ്പീൽവാദിയുടെ അംഗങ്ങൾ 1986-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(എ)-ന് കീഴിൽ വരും, 1986-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(ബി)(i) പ്രകാരം 'പരാതിക്കാരൻ' എന്ന നിർവചനത്തിൽ ഒന്നിലധികം ഉപഭോക്താക്കൾ ഉൾപ്പെടും എന്നതിനാൽ 1986-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(ബി) പ്രകാരം കേസ് വരുമോ എന്ന വിഷയത്തിലേക്ക് പോകേണ്ടതില്ല. ഈ വിഷയം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, **ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ്** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ ഈ കോടതി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള നിയമം നിലവിലെ കേസിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും ബാധകമാകും.

20. 2021-ലെ ഉപഭോക്തൃ പരാതി നമ്പർ 48 മുതലായവയിൽ, **അക്ഷയ് കുമാർ & മറ്റുള്ളവർ v. അദാനി ബ്രഹ്മ സിനർജി പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്** കേസിലെ 06.03.2023 തീയതിലെ തുടർന്നുള്ള തീരുമാനത്തിൽ ദേശീയ കമ്മീഷൻ രണ്ട് കാര്യങ്ങളിലും, അതായത്, ഒരൊറ്റ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിൽ ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി പരാതിക്കാരുടെ അവകാശവും സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി കണക്കുകൂട്ടുന്നതിലും മേൽപ്പറഞ്ഞ തീരുമാനം ശ്രദ്ധിച്ചു. ഇനിപ്പറയുന്ന ഖണ്ഡികകൾ പ്രസക്തമായിരിക്കും:

"27. ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീം കോടതി പറഞ്ഞതുപോലെ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 35(1)(സി) പ്രകാരം പ്രാതിനിധ്യ ശേഷിയിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന്, ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് വേണ്ടി അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ നേട്ടത്തിനായി ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യണമെന്ന നിഗമനത്തിലെത്താം.

28. മേൽപ്പറഞ്ഞ എല്ലാ ഉപഭോക്തൃ പരാതികളിലും ഉള്ളതുപോലെ, താൽപ്പര്യത്തിന്റെ സമാനതയില്ല എന്നതിനാൽ ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ സുപ്രീം കോടതി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള തത്വത്തെ ആശ്രയിച്ച് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 35(1)(സി) പ്രകാരം പ്രാതിനിധ്യ ശേഷിയിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല. അതിനാൽ, നിയമത്തിലെ 35(1)(സി) വകുപ്പ് പ്രകാരം പ്രാതിനിധ്യ

ശേഷിയിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാൻ അനുമതി തേടുന്ന അപേക്ഷകൾ നിരസിക്കപ്പെടുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ബന്ധപ്പെട്ട പരാതി കേസുകളിലെ എല്ലാ യഥാർത്ഥ പരാതിക്കാരെയും സംയുക്ത പരാതികൾ ഫയൽ ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കാം. അതനുസരിച്ച്, നിലവിലെ ഉപഭോക്തൃ പരാതി കേസുകൾ, അതത് പരാതികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഫയൽ ചെയ്ത പരാതിക്കാർക്ക് വേണ്ടി മാത്രം ഫയൽ ചെയ്ത സംയുക്ത പരാതികളായി കണക്കാക്കാൻ ഉത്തരവിടുന്നു.

29. ഈ കമ്മീഷന് അവരുടെ പരാതികൾ പരിഗണിക്കാൻ ഓരോ പരാതിക്കാരനും 2 കോടി രൂപയിൽ കൂടുതൽ പ്രതിഫലം നൽകേണ്ടതുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന ചോദ്യം ഇപ്പോൾ ഉയർന്നുവരുന്നു.

30. ബ്രിഗേഡ് എന്റർപ്രൈസസ് (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ (35, 36, 37 ഖണ്ഡികകളിൽ) ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീം കോടതി വിധിച്ചതുപോലെ, കുറച്ച് പരാതിക്കാർ ഒരുമിച്ച് ചേരുന്നതിൽ നിന്നും സംയുക്ത പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിൽ നിന്നും തടയുന്ന ഒന്നും നിയമത്തിലില്ല. പരാതി എന്ന വാക്കിൽ ബഹുവചനം, അതായത് പരാതികളും, ഉൾപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, ഒരു സംയുക്ത പരാതി നിലനിർത്താവുന്നതും അത് ഒരു-പരാതിയായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നതുമായിരിക്കും."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

21. അപ്രകാരം വധിക്കുന്നതിൽ, ദേശീയ കമ്മീഷൻ 2016-ലെ ഉപഭോക്തൃ പരാതി നമ്പർ 97-ൽ **അംബ്രിഷ് കുമാർ ശുക്ല v. ഫെറസ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്** കേസിലെ 07.10.2016-ലെ അതിന്റെ മുൻ തീരുമാനം ശ്രദ്ധിച്ചു. അത് താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരമാണ്:

"31. XXX XXX XXX

(ii) അനുവദിച്ചു കിട്ടിയവരേയോ വാങ്ങുന്നവരേയോ സംബന്ധിച്ച് സാധനങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ സേവനങ്ങളുടെ മൂല്യവും അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാരവും, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, ഒരു കോടി രൂപ കവിയുന്നില്ലെങ്കിൽ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(സി) പ്രകാരമുള്ള ഒരു പരാതി ഈ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ നിലനിർത്താനാകുമോ.

(iii) അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ ഒന്നോ അതിലധികമോ വ്യക്തികളുടെ കാര്യത്തിൽ, അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ ഒരു വ്യക്തിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ചരക്കുകളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യവും അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാരവും ഒരു കോടി രൂപ

കവിയുകയും എന്നാൽ അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ മറ്റ് വ്യക്തികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു കോടി രൂപ കവിയാതിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12 (1) (സി) പ്രകാരമുള്ള ഒരു പരാതി ഈ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ നിലനിർത്താൻ കഴിയുമോ;

(iv) ഒരു പ്രോജക്ടിലോ/കെട്ടിടത്തിലോ നിരവധി ഫ്ലാറ്റുകൾ അനുവദിച്ച സാഹചര്യത്തിൽ, വ്യത്യസ്ത തീയതികളിൽ അനുവദിക്കലുകൾ / ബുക്കിംഗുകൾ / വാങ്ങലുകൾ നടത്തുകയും അല്ലെങ്കിൽ എല്ലാ ബുക്കിംഗുകളിലും / അനുവദിക്കലുകളിലും / വാങ്ങലുകളിലും ഫ്ലാറ്റിന്റെയും / അല്ലെങ്കിൽ ഫ്ലാറ്റിന്റെ വിസ്തീർണ്ണത്തിന്റെയും സമ്മതിച്ച വില ഒരുപോലെയല്ലെങ്കിൽ, ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(c) പ്രകാരമുള്ള പരാതി നിലനിൽക്കുമോ?

32. ഉത്തരവിന്റെ 12–ാം ഖണ്ഡികയിൽ വിശാല ബെഞ്ച് ഇപ്രകാരം വിധിച്ചിരുന്നു:–

"12. വിഷയം നമ്പർ (ii), (iii) എന്നിവ

സാധനങ്ങളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യവും അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാരവും, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, ₹1.00 കോടി കവിയുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ പരാതികൾ സ്വീകരിക്കാൻ ഈ കമ്മീഷന് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്ന് ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 21 അതിന്റെ പ്രസക്തമായ പരിധി വരെ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന്, സാധനങ്ങളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യവും പരാതിയിൽ അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാര തുകയും കാണേണ്ടതുണ്ട്. (i) സാധനങ്ങളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യത്തിന്റെയും (ii) പരാതിയിൽ അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെയും ആകെത്തുക ₹1.00 കോടി കവിയുന്നുവെങ്കിൽ, പരാതി സ്വീകരിക്കാൻ ഈ കമ്മീഷന് സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും. അതുപോലെ, (i) സാധനങ്ങളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യത്തിന്റെയും (ii) പരാതിയിൽ അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാരം, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, അതിന്റെയും ആകെത്തുക ₹20.00 ലക്ഷം കവിയുകയും ₹1.00 കോടി കവിയാതിരിക്കുകയും ചെയ്താൽ, പരാതി സ്വീകരിക്കാൻ സംസ്ഥാന കമ്മീഷന് സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും. **ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(സി) പ്രകാരം ഒരു പരാതി ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾ ഉള്ളിടത്ത് മാത്രമേ ഫയൽ ചെയ്യാൻ കഴിയൂ എന്നതിനാലും അങ്ങനെ താൽപ്പര്യമുള്ള എല്ലാ**

ഉപഭോക്താക്കളുടെയും, അതായത് ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള നിരവധി ഉപഭോക്താക്കളുടെ താൽപ്പര്യത്തിനോ പ്രയോജനത്തിനോ വേണ്ടി ഫയൽ ചെയ്യേണ്ടതിനാൽ, ആ നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾ വാങ്ങിയ ചരക്കുകളുടെയോ വാടകയ്ക്കെടുത്തതോ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയതോ ആയ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യത്തിന്റെയും ആ നിരവധി ഉപഭോക്താക്കൾക്കായി അവകാശപ്പെട്ട മൊത്തം നഷ്ടപരിഹാരം, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, അതിന്റെയും ആകെത്തുകയാണ് ഈ കമ്മീഷന്റെ സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. ഒരേ താൽപ്പര്യമുള്ള എല്ലാ ഉപഭോക്താക്കളും വാങ്ങിയ സാധനങ്ങളുടെയോ വാടകയ്ക്കെടുത്തതോ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയതോ ആയ സേവനങ്ങളുടെയും മൂല്യത്തിന്റെയും അവർക്കെല്ലാവർക്കും വേണ്ടി അവകാശപ്പെട്ട മൊത്തം നഷ്ടപരിഹാരം, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, അതിന്റെയും ആകെത്തുക ₹1.00 കോടിയിൽ കൂടുതലാണെങ്കിൽ, സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി ഈ കമ്മീഷന് മാത്രമായിരിക്കും. അതിനാൽ, ഒരു വ്യക്തിഗത ഉപഭോക്താവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വാങ്ങിയ സാധനങ്ങളുടെയോ വാടകയ്ക്കെടുത്തതോ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയതോ ആയ സേവനങ്ങളുടെയും മൂല്യവും നഷ്ടപരിഹാരം, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, അതിന്റെ അളവും അത്തരമൊരു പരാതിയിൽ സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തിന് തികച്ചും അപ്രസക്തമായിരിക്കും.

വാസ്തവത്തിൽ, *പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് എഞ്ചിനീയറിംഗ് വകുപ്പ് Vs. ഉപഭോക്ത സംരക്ഷണ സമിതി I (1992) CPJ 182 (NC)* കേസിൽ ഈ കമ്മീഷന്റെ നാലംഗ ബെഞ്ചിന്റെ തീരുമാനം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ഈ പ്രശ്നം ഇനി നിയമത്തിൽ തീർപ്പാക്കപ്പെടാത്തതല്ല. മുകളിൽ പരാമർശിച്ച കേസിൽ, ഹർജിക്കാരന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ആരോപണവിധേയമായ അശ്രദ്ധ കാരണം ധാരാളം ആളുകൾക്ക് മഞ്ഞപ്പിത്തം ബാധിച്ചതിന് നഷ്ടപരിഹാരം ഈടാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട് ഒരു പരാതി നൽകി. അത്തരം 46 പേരുടെ പേരുകൾ പരാതിയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും സമാനമായ സ്ഥിതിയിൽ മറ്റ് ആയിരക്കണക്കിന് രോഗികളുണ്ടെന്നും അവർക്ക് എല്ലാവർക്കും വേണ്ടിയാണ് ആ പരാതി നൽകിയിട്ടുള്ളതെന്നും ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. വിദ്യാർത്ഥിയായ ഓരോ ഇരയ്ക്കും ₹20,000/- ഉം, സാധാരണക്കാരായ ഓരോ ഇരയ്ക്കും ₹10,000/- ഉം, മഞ്ഞപ്പിത്തം മൂലം മരിച്ചവരുടെ നിയമപരമായ പ്രതിനിധികൾക്ക് ₹1,00,000/- ഉം നഷ്ടപരിഹാരം നൽകണമെന്ന് പരാതിക്കാരൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. പരാതിയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാൻ സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധിയില്ലെന്ന് ജില്ലാ ഫോറം വിധിച്ചു. ഓരോ ഉപഭോക്താവിനും നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മൂല്യം അനുസരിച്ച് ജില്ലാ ഫോറം പ്രവർത്തിക്കണമെന്ന് സംസ്ഥാന കമ്മീഷൻ നിലപാടെടുത്തു. സംസ്ഥാന

കമ്മീഷന്റെ വീക്ഷണം നിരസിച്ചുകൊണ്ട്, മറ്റുള്ളവയോടൊപ്പം ഈ കമ്മീഷൻ താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം വിധിച്ചു:

> "5. കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ലെ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം ജില്ലാ ഫോറത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി ഹർജിയിൽ അവകാശപ്പെടുന്ന നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ അളവിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും എന്നതിനാൽ ഈ നിർദ്ദേശം വ്യക്തമായും തെറ്റാണ്. സംസ്ഥാന കമ്മീഷൻ പ്രകടിപ്പിച്ച വീക്ഷണം വകുപ്പ് 11-ന്റെ ശരിയായ ധാരണയെയോ വ്യാഖ്യാനത്തെയോ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതല്ല. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 11-ൽ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന ലളിതമായ വാക്കുകളിൽ, ഹർജിയിൽ അവകാശപ്പെടുന്ന നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ ആകെ തുക അധികാരപരിധിയുടെ ചോദ്യം നിർണ്ണയിക്കുമെന്നും, കൂടാതെ നിരവധി വ്യക്തികളുടെ പ്രതിനിധി ശേഷിയിൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുമ്പോൾ, നിലവിലെ കേസിലെന്നപോലെ, പ്രതിനിധി സംഘടന അത് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന എല്ലാ വ്യക്തികളുടെയും പേരിൽ അവകാശപ്പെടുന്ന മൊത്തം നഷ്ടപരിഹാര തുക അധികാരപരിധിയുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി പരാതി ഹർജിയുടെ മൂല്യനിർണ്ണയം നിയന്ത്രിക്കും.
>
> 6. ഹർജിയിൽ അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാര തുക ₹1.00 ലക്ഷത്തിൽ വളരെ കൂടുതലായതിനാൽ, പരാതിയിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാൻ ജില്ലാ ഫോറത്തിന് അധികാരമില്ലെന്ന് അത് വിധിച്ചത് തികച്ചും ശരിയാണ്. സംസ്ഥാന കമ്മീഷൻ പ്രസ്തുത ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കിയത് നിയമവിരുദ്ധമാണ്."

അതിനാൽ, ഒരു വ്യക്തിഗത വാങ്ങുന്നയാൾ / അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ ആൾ വാങ്ങിയ ചരക്കുകളുടെ അല്ലെങ്കിൽ വാടകയ്ക്കെടുത്തതും നേടിയതുമായ സേവനത്തിന്റെ മൂല്യമോ, ഒരു വ്യക്തിഗത വാങ്ങുന്നയാൾ / അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ ആൾ എന്നിവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അവകാശപ്പെട്ട നഷ്ടപരിഹാരമോ പരിഗണിക്കാതെ തന്നെ, ആർക്കുവേണ്ടിയാണോ അല്ലെങ്കിൽ ആരുടെ നേട്ടത്തിന് വേണ്ടിയാണോ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തത്, നിരവധിയായ ആ ഉപഭോക്താക്കൾ വാങ്ങിയ ചരക്കുകളുടെയോ അല്ലെങ്കിൽ വാടകയ്ക്കെടുത്ത അല്ലെങ്കിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയ സേവനങ്ങളുടെയോ മൊത്തം മൂല്യത്തിന്റെയും, അവർക്കെല്ലാവർക്കും വേണ്ടി അവകാശപ്പെട്ട മൊത്തം നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെയും ആകെ തുക 1.00 കോടി കവിയുന്നുവെങ്കിൽ, പരാതി സ്വീകരിക്കാൻ ഈ കമ്മീഷന് സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും.

13. വിഷയം നമ്പർ (iv)

നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, സിവിൽ നടപടി ക്രമത്തിലെ ഓർഡർ I ചട്ടം 8-നൊപ്പം വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(സി)-യുടെ പ്രയോഗക്ഷമതയ്ക്ക് വേണ്ടത് താത്പര്യത്തിന്റെ സമാനതയാണ്, അതായത് ഒരു പ്രാതിനിധ്യ നടപടിയിലൂടെ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന നിരവധി വ്യക്തികളുടെ പൊതുവായ പരാതിയാണ്. അതിനാൽ, ഉപഭോക്താക്കളുടെ പരാതികൾ പൊതുവായതും എല്ലാവർക്കും ഒരേ നിവർത്തി അവകാശപ്പെടുന്നതുമായിരിക്കുന്നിടത്തോളം, ഫ്ലാറ്റ് / പ്ലോട്ടിന്റെ വില, വലുപ്പം, വിസ്തീർണ്ണം, ബുക്കിംഗ് / അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെടൽ / വാങ്ങൽ തീയതി എന്നിവ പൂർണ്ണമായും അപ്രധാനമായിരിക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു കെട്ടിടനിർമ്മാതാവ് / വികസിപ്പിക്കുന്നയാൾ ഒരു പ്രോജക്ടിൽ 100 ഫ്ളാറ്റുകൾ വിൽക്കുകയും, അതിൽ 25 എണ്ണം മൂന്ന് ബെഡ്റൂം ഫ്ളാറ്റുകളും, 25 എണ്ണം രണ്ട് ബെഡ്റൂം ഫ്ളാറ്റുകളും, 50 എണ്ണം ഒരു ബെഡ്റൂം ഫ്ളാറ്റുകളുമാണെങ്കിലും, കൂടാതെ സമയബന്ധിതമായി ആ ഫ്ളാറ്റുകളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം കൈമാറുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുകയുമാണെങ്കിലും, അതത് ഫ്ളാറ്റുകൾ/പ്ലോട്ടുകളുടെ വലുപ്പം, അവർ വാങ്ങിയ തീയതി, അവർ നൽകാൻ സമ്മതിച്ച വില എന്നിവ പരിഗണിക്കാതെ അത് അനുവദിച്ചു കിട്ടിയ എല്ലാവർക്കും ഒരു പൊതു പരാതി, അതായത് അവർക്ക് വിറ്റ ഫ്ലാറ്റ്/പ്ലോട്ടിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം കൈമാറുന്നതിൽ കെട്ടിടനിർമ്മാതാവിന്റെ / വികസിപ്പിക്കുന്നയാളുടെ പരാജയപ്പെടൽ, ഉണ്ടെങ്കിൽ അത്തരം എല്ലാ ഉപഭോക്താക്കളുടെയും പ്രയോജനത്തിനായി അല്ലെങ്കിൽ അവർക്കുവേണ്ടി ഫയൽ ചെയ്ത പരാതിയും എല്ലാവർക്കും ഒരേ നിവർത്തി അവകാശപ്പെടുന്നതും ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 12(1)(സി) പ്രകാരം നിലനിൽക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, സമയബന്ധിതമായി ഉടമസ്ഥാവകാശം, റീഫണ്ട്, അല്ലെങ്കിൽ കൈവശാവകാശം നൽകുന്നതിൽ കെട്ടിടനിർമ്മാതാവ് പരാജയപ്പെട്ടാൽ, അതിന് ബദലായി നഷ്ടപരിഹാരത്തോടൊപ്പമോ അല്ലാതെയോ എല്ലാവർക്കും വേണ്ടി റീഫണ്ട് അവകാശപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ അവകാശപ്പെടുന്ന നിവർത്തി ഒന്നായിരിക്കും / സമാനമായിരിക്കും. ആർക്കുവേണ്ടിയാണോ അല്ലെങ്കിൽ ആരുടെ നേട്ടത്തിന് വേണ്ടിയാണോ പരാതി ഫയൽ ചെയ്യുന്നത്, അത്തരം പരാതിയിൽ ഒന്നോ അതിലധികമോ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് വ്യത്യസ്ത നിവർത്തികൾ അവകാശപ്പെടാൻ കഴിയില്ല."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

22. താഴെപ്പറയുന്ന അന്തിമ നിഗമനത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുണ്ട്:

"34. **അംബ്രിഷ് കുമാർ ഝക്ക (മേൽപരാമർശം)** കേസിൽ ഈ കമ്മീഷന്റെ മൂന്നംഗ ബെഞ്ച് പാസാക്കിയ വിധിന്യായം, **അംബ്രിഷ് കുമാർ ഝക്ക & മറ്റ് 21 പേർ v. ഫെറസ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് I 2017 CPJ 1 (NC)** കേസിൽ ഈ കമ്മീഷന്റെ ഫുൾ ബെഞ്ച് സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയത്തിൽ നിയമം ശരിയായി വ്യക്തമാക്കുന്നുവെന്ന് ഈ കമ്മീഷന്റെ ഫുൾ ബെഞ്ച് **സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയത്തിൽ നിയമം ശരിയായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്ന്** വിധിച്ചിരുന്ന **"2018-ലെ സി.സി. നമ്പർ 1703, രേണു സിംഗ് v. എക്സ്പീരിയൻ ഡെവലപ്പേഴ്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്"** കേസിലും മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിലും 26.10.2021-ൽ പാസ്സാക്കിയ ഉത്തരവിലൂടെ ഈ കമ്മീഷന്റെ അഞ്ച് അംഗ ബെഞ്ച് ശരിവച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഇവിടെ പരാമർശിക്കാം.

35. 1986-ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമപ്രകാരം, ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് ചരക്കുകളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ മൂല്യവും അവകാശപ്പെടുന്ന നഷ്ടപരിഹാരവും പരിഗണിക്കേണ്ടതായിരുന്നുവെങ്കിലും ഒന്നിലധികം വ്യക്തികൾ സംയുക്ത പരാതിയായി പരാതി നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അംബ്രിഷ് കുമാർ ഝക്ക (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ വിശാല ബെഞ്ച് നിശ്ചയിച്ച തത്വം പരാതിയിൽ പ്രതിഫലമായി നൽകിയ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും മൂല്യം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് ബാധകമായിരിക്കും.

36. നിലവിലെ കേസുകളിൽ, സംയുക്ത പരാതിയിൽ പരാതിക്കാരായി ചേർന്ന എല്ലാ വ്യക്തികളും നൽകിയ പ്രതിഫലത്തിന്റെ മൂല്യം 2 കോടി കവിയുന്നു എന്നത് ശരിയാണ്, അതിനാൽ, ഈ കമ്മീഷന് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 58(1)(എ)(i) പ്രകാരം നിലവിലുള്ള എല്ലാ സംയുക്ത പരാതികളും പരിഗണിക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധിയുണ്ട്. അതനുസരിച്ച്, നിലവിലുള്ള എല്ലാ സംയുക്ത പരാതികളും ഈ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെ നിലനിർത്താൻ കഴിയുമെന്ന് വിധിക്കപ്പെടുന്നു."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

23. ദേശീയ കമ്മീഷൻ തന്നെ അതിന്റെ തുടർന്നുള്ള തീരുമാനത്തിൽ ശ്രദ്ധിച്ച നിയമത്തിന്റെ മേൽപ്പറഞ്ഞ വിശദീകരണത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, നിലവിലെ അപ്പീലുകൾ അനുവദിക്കാൻ അർഹമാണ്. പരാതികൾ ഇതിനകം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, ഏത്

സാഹചര്യത്തിലും, പ്രത്യേകിച്ചും ഫ്ലാറ്റുകൾ അലോട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടവർ വ്യക്തിഗത സത്യവാങ്മൂലമാണ് സമർപ്പിച്ചതെന്ന് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചതിൻറെ വെളിച്ചത്തിൽ രജിസ്ട്രേഷനും ഉപനിയമങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നത്തിന് പ്രസക്തിയില്ല, പാണ്ഡിത്യപരവും അതിസാങ്കേതികപരവുമായ സമീപനവും ഉപഭോക്തൃസംരക്ഷണം എന്ന ആശയത്തിന് തന്നെ കേടുപാടുകൾ വരുത്തും. അഞ്ച് വർഷത്തിനുശേഷവും അപ്പീൽവാദിക്ക് മുന്നോട്ട് പോകാൻ കഴിയുന്നില്ലെന്നും കേസുകൾ പുരോഗമിച്ചിട്ടില്ലെന്നും കോടതി തുടർന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുന്നു.

24. ഈ വിഷയം കണക്കിലെടുത്ത്, അപവദിത ഉത്തരവുകൾ റദ്ദാക്കുകയും അപ്പീലുകൾ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പരിഗണനയിലിരിക്കുന്ന അപേക്ഷകൾ എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ തീർപ്പാക്കുന്നു. ദേശീയ കമ്മീഷൻ യോഗ്യതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കാര്യങ്ങൾ വേഗത്തിൽ കേൾക്കാൻ മുന്നോട്ട് പോകും. ചെലവുകൾ സംബന്ധിച്ച ഉത്തരവ് ഇല്ല.

അപ്പീലുകൾ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു.

നിധി ജയിൻ
(സഹായികൾ: അർജുൻ നാരംഗ്, തമന്ന, LCRAs)